

**ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
Β΄ ΚΥΚΛΟΥ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

α. 1.Σ 2.Λ 3.Λ 4.Σ 5.Σ

β. Η τεχνοκρατική εποχή μας δίνει έμφαση στις επιστήμες που είναι προϊόντα της λογικής σκέψης και παραγκωνίζει την Τέχνη και την ποίηση που εκφράζει κυρίως συγκινησιακές καταστάσεις. Στη σύγχρονη εποχή, λοιπόν, όπως και στο αρχαίο ελληνικό δράμα ο άνθρωπος φαίνεται το ίδιο τραγικός, αφού ξεπερνά το μέτρο και καθίσταται υπερβολικός και αλαζονικός. Ο άνθρωπος, όμως, είναι ολότητα και όπως δεν μπορούμε να διαχωρίσουμε απόλυτα το σώμα από το πνεύμα, έτσι δεν μπορούμε να διαχωρίσουμε και τη λογική από το συναίσθημα. Ο ολοκληρωμένος άνθρωπος, για να έχει την απαραίτητη ισορροπία, πρέπει να αναπτύσσει τόσο τη λογική όσο και τη συναισθηματική του υπόσταση. Η ποίηση μπορεί να βοηθήσει στην επανάκτηση της χαμένης ισορροπίας, καθώς είναι συνυφασμένη με την ψυχική καλλιέργεια και τον εξευγενισμό της ψυχής. Η ποίηση αφήνει τα αποτυπώματά της στις ψυχές των ανθρώπων που έχουν γίνει σκληρές από τον ορθολογισμό και τη στείρα τεχνοκρατική αντίληψη.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

α. 1. Πρόκειται για επαγωγικό συλλογισμό, καθώς έχει ως αφετηρία του ειδικές θέσεις(ανθρωποκεντρικός αρχαίος ελληνικός πολιτισμός και οι αξίες του, η σημασία της ποίησης στη σύγχρονη τεχνοκρατική εποχή) και καταλήγει σε ένα γενικό συμπέρασμα(αναγκαιότητα επικράτησης των ανθρωπιστικών αξιών)

α.2. Ελλάδα: μια μικρή χώρα με μακραίωνη και πλούσια παράδοση

β.1.

Λέξεις	Συνώνυμα
τεράστια	πελώρια
σημαντική	σπουδαία
φόβος	τρόμος
ανάσα	αναπνοή
απόκριση	απάντηση

- β.2** Η υπερεργασία των γονέων και η έλλειψη ελεύθερου χρόνου διευρύνουν το χάσμα ανάμεσα στις δύο γενιές
Η απουσία ανθρωπιάς στις μέρες μας οφείλεται στην επικράτηση της στείρας τεχνοκρατικής αντίληψης
Στην αρχαία ελληνική τραγωδία ο ήρωας συγκρούεται με τη μοίρα και τον εαυτό του
Η ποίηση εξευγενίζει τα ήθη και αναβαθμίζει το πνευματικό υπόβαθρο του ανθρώπου.
Μόλις έμαθε το τραγικό γεγονός αυξήθηκαν επικίνδυνα οι παλμοί της καρδιάς του

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄

- α.** Ο Γιώργος Σεφέρης εκφράζοντας τις ευχαριστίες του στη Σουηδική Ακαδημία για το βραβείο Νόμπελ που του απονεμήθηκε, τονίζει την αξία της ποίησης στη σύγχρονη εποχή όπου ο ανθρωπισμός διέρχεται κρίση. Έχοντας ως αφετηρία του συλλογισμού του τον ανθρωποκεντρικό αρχαίο ελληνικό πολιτισμό προτείνει την επαφή των ανθρώπων με τον ποιητικό λόγο, προκειμένου να ξαναγεννηθεί η χαμένη ανθρωπιά. Ποίηση σημαίνει ανθρωπιά για το βραβευμένο ποιητή και επιβάλλεται η καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας για την επικράτηση των ανθρωπιστικών αξιών, προτού βρεθεί η ανθρωπότητα σε αδιέξοδο.

- β.** Παρατήρηση: Η ανάπτυξη είναι ενδοεκπαικτική

Οι νέοι αντιμετώπι με το τέρμα της βίας
Ποτέ άλλοτε τα φαινόμενα της οργανωμένης βίας και της νεανικής εγκληματικότητας δεν είχαν προσλάβει τόσο ανησυχητικές διαστάσεις όσο στις μέρες μας. Στην εποχή μας τα φαινόμενα αυτά κοινωνικής παθογένειας τείνουν να λάβουν επιδημικό χαρακτήρα, κυρίως στις αστικοβιομηχανικές κοινωνίες, και απειλούν να διαβρώσουν και τους πιο στέρεους κοινωνικούς θεσμούς. Κρίνεται σκόπιμο, λοιπόν, να αναζητήσουμε τους σημαντικότερους παράγοντες που προκαλούν και αναπαράγουν το νοσηρό αυτό κοινωνικό φαινόμενο.

Στην εποχή μας όμως παρουσιάζεται πιο πολύπλοκη με άλλες μορφές, όπως τρομοκρατία, βασανισμούς, εγκλήματα, επιθέσεις. Το πιο τραγικό απ' όλα είναι ότι εντοπίζεται σ' ένα μεγάλο ποσοστό στο νεανικό πληθυσμό. Σύμφωνα με στατιστικές έρευνες σημαντικό ποσοστό της νεολαίας έχει πάρει μέρος σε πράξεις βανδαλισμού, έχει δεχθεί επιθέσεις ή απειλές επίθεσης, έχει κτυπήσει κάποια άτομα, και ανήκει σε κάποια οργανωμένη ομάδα παραβατικής δράσης

Παραδείγματα βίας που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι μαθητές παράλληλα με τα αίτια

- α)** ληστείες, φόνοι, μικροκλοπές, βιασμοί, επιθέσεις (μη θεσμοθετημένη βία)

- β) χουλιγκανισμός, βία στις συναυλίες, στους σχολικούς χώρους (εκτονωτική ή τυφλή βία)
- γ) τρομοκρατία, εξτρεμιστικές ενέργειες, νεοφασισμός, βανδαλισμοί καταστημάτων ή δημόσιων οργανισμών (πολιτική βία).
- δ) ναρκωτικά, αυτοκτονίες, μορφές παράτολμου ηρωισμού, όπως οι καμικάζι (αυτοκαταστροφική βία).
- ε) Η σωματική και ψυχολογική βία που ασκούν οι γονείς, αλλά και οι εκπαιδευτικοί σε βάρος των παιδιών.

Μεταβατική παράγραφος

Πολλοί είναι εκείνοι που ρίχνουν όλες τις ευθύνες στους νεαρούς δράστες και εφησυχάζουν. Μακάρι να ήταν έτσι, τότε θα υπήρχε λύση. Γιατί μια υγιή κοινωνία μπορεί να θεραπεύσει ένα μικρό κομμάτι της που μολύνθηκε. Μια (σαπισμένη, όμως, και άρρωστη) κοινωνία ενηλίκων που σε μεγάλο ποσοστό και με διάφορους τρόπους αναπαράγει τη βία (τη ίδια), πώς θα το καταφέρει αυτό; Άρα τα αίτια του προβλήματος μάλλον βρίσκονται σ' αυτούς που επαναπαύονται και όχι σ' αυτούς που δρουν.

Αίτια του προβλήματος (Βασικό ζήτημα)

Η κοινωνία διαμορφώνει τα μέλη της ανάλογα με τον τρόπο που λειτουργεί. Γι' αυτό και το φαινόμενο της νεανικής βίας αντανάκλα το πνεύμα της σύγχρονης εποχής και εκεί θα πρέπει να αναζητηθούν τα αίτια του:

- 1) **Η έλλειψη αγωγής από την οικογένεια:** Οι διαταραγμένες σχέσεις των συζύγων και η απουσία των γονέων από την οικογενειακή εστία εξαιτίας της υπερεργασίας ασκούν αρνητική επίδραση στην ψυχολογία του παιδιού. Η επικοινωνία των μελών της οικογένειας μειώνεται και αυτά οδηγούνται στην αποξένωση. Συχνά, οι γονείς συμπεριφέρονται με αυταρχικότητα ή υπερπροστατευτισμό στα παιδιά τους, αντιμετωπίζοντας συνάμα πρόβλημα παιδαγωγικής αμηχανίας, αφού αγνοούν τις αξίες και τον τρόπο που θα τους τις μεταλαμπαδεύσουν.
- 2) **Ελλιπής παιδεία:** Τα δαιδαλώδη σχολικά συγκροτήματα ευνοούν την ανωνυμία και δημιουργούν προδιάθεση για επιθετική συμπεριφορά. Η εντατικοποίηση των σπουδών σε συνδυασμό με τη βαθμοθηρία και το ανταγωνιστικό κλίμα εντείνει το άγχος και ενεργοποιεί τη βία. Το σχολείο δεν παρέχει αρκετές γνώσεις για να ικανοποιήσει ο νέος τις ζωτικές του ανάγκες προκαλώντας το αίσθημα της απογοήτευσης και της ματαιώσης, που εκφράζεται με βίαιη συμπεριφορά.
- 3) **Διαβίωση στις μεγαλουπόλεις:** Η αστικοποίηση, με την έλλειψη χώρων για προσωπική έκφραση και δημιουργία που συνοδεύεται από παράλληλο περιορισμό της επικοινωνίας δημιουργούν ανασφάλεια, αβεβαιότητα, αίσθημα αδιέξοδου, το οποίο οδηγεί σε εκδηλώσεις επιθετικότητας.

- 4) **Επίδραση της τηλεόρασης:** Η τηλεόραση προβάλλει σκηνές βίας με αποτέλεσμα τον εθισμό και την απ ευαισθητοποίηση του νεαρού δέκτη. Δημιουργεί αντικειμενικά πρότυπα με τα οποία ο νέος εύκολα ταυτίζεται. Τέλος, προκαλεί ατροφία κρίσης και ο νέος αδυνατεί να διακρίνει το πραγματικό από το φανταστικό.
- 5) **Υλικός ευδαιμονισμός:** Η εμπορευματοποίηση της ζωής και το καταναλωτικό πρότυπο εδραίωνουν έναν ποσοτικό τρόπο ζωής, όπου κριτήριο γίνεται η απόκτηση υλικών αγαθών. Το κυνήγι του πλούτου προκαλεί υπαρξιακά αδιέξοδα στο νέο, από τα οποία προσπαθεί να απαλλαγεί με τη βίαιη συμπεριφορά.
- 6) **Η πολυπλοκότητα σύγχρονης κοινωνίας:** Η σύγχρονη κοινωνία προβάλλει πολλαπλές απαιτήσεις, χωρίς να παρέχει τα απαραίτητα εφόδια. Ο νέος μένει μετέωρος, αδύναμος να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις αυτές, αφού δεν διαθέτει τα ανάλογα ηθικοπνευματικά ερείσματα. Οι διαδικασίες ομαλής κοινωνικοποίησης ματαιώνονται και οδηγείται σε βίαιη συμπεριφορά.
- 7) **Κοινωνική αδικία:** Το πρόβλημα της ανεργίας, της αναξιοκρατίας και της διαίωσης των κοινωνικών ανισοτήτων πληγώνει τη νεανική ψυχή και την εξωθεί σε βίαιους τρόπους συμπεριφοράς, ώστε να εκδηλωθεί η απέχθεια και να μορφοποιηθεί σε αντίδραση.
- 8) **Ψυχοσύνθεση των νέων:** Η απειρία των νέων, η μίμηση κάθε συμπεριφοράς, αλλά και η επαναστατικότητα τους συχνά αποτελούν κίνητρα για παρεκτροπές και βίαιες ενέργειες.

Επίλογος:

Γίνεται, λοιπόν, φανερό ότι το πρόβλημα της νεανικής βίας είναι κοινωνικό και δεν αφορά μόνο τους υπαίτιους των βίαιων πράξεων, αλλά όλους μας. Επιβάλλεται να σταθούν οι φορείς αγωγής δίπλα στους νέους και να τους προσφέρουν υγιή πρότυπα, αξίες και κυρίως ανθρωπιστική παιδεία. Με αυτό το πνευματικό υπόβαθρο θα μπορέσουν να αντισταθούν οι νέοι στη βία και να αγωνιστούν για μια πιο ανθρώπινη κοινωνία, για έναν πραγματικό ουμανιστικό πολιτισμό.